

A kőszívű ember unokája

Ridley Scott: A világ összes pénze

Mikor e sorokat írom, még nem tudható, hogy a 88 esztendő Christopher Plummer hazavihette-e második Oscarját vagy sem. Enélkül is biztos azonban, hogy nemcsak korát tekintve dönthet rekordot, hanem gyorsaságban is: mint egy ősz halántékú Superman, gyakorlatilag néhány nap alatt húzta ki a csávából Ridley Scott addigra teljesen befejezett filmjét, amelynek egyik eredeti kulcsszereplője bizonyos okoknál fogva kikerült a képből – a szó szoros és átvitt értelmében egyaránt.

Ezerkilencszázhetvenhárom márciusa. John Paul Getty (Charlie Plummer), egy bohém, lobogó szőke sörényű, 16

A sajtó nem kegyelmez. Michelle Williams és Mark Wahlberg

éves fiú gondtalanul járja Róma utcáit. Övé a világ. Naná, hiszen a nagypapája, az öreg J. P. Getty (Christopher Plummer – a színészek csak névrokonok) hivatalosan is a világ leggazdagabb embere. A kamasz szórakozásának azonban gyorsan vége szakad. Pault álarcos emberek elfogják, bekötik a szemét, erőszakkal egy furgonba tuszkolják, és egy világtól elzárt hegyi tanyára viszik. 17 millió dollárt követelnek

86

érte a családjától. Nem lehet gond, hiszen az iparmágnás nagypapának ez csak zsebpénz, nem? Nos, a dolog nem ilyen egyszerű. Getty ugyanis nemcsak kőgazdag, hanem kőszívű is.

Nehéz lelőni a fordulatokat egy olyan történet esetében, amely a valóságban is megtörtént, hiszen akár dokumentumfilmekből is ismerhetjük a dolgok alakulását, Ridley Scott friss filmje azonban még így is a székhez láncol maga két órát is meghaladó játékidejében. Részben azért, mert maga a valós történet is szinte hihetetlen. Getty tényleg nem volt hajlandó kifizetni a pénzt az unokájáért, hónapokon át veszélybe sodorva a fiú életét, és kis híján az örületbe kergetve volt menyét, a fiú anyját (Michelle Williams). Másrészt viszont a mozinak sikerül elkerülnie a kiszámítható „akciófilmeseést” – igen, ez voltaképpen egy thriller, de senki ne számítson banális lövöldözésekre, autós üldözésekre és a többi sorozatgyártható kellékre. Scott az emberablás történetét elmesélő életrajzi regényből lebilincselő, humort, kellemes és kellemetlen meglepetéseket sem nélkülöző családi drámát rendezett, a jó tempójú vágás és az intelligens hangsúlyozás mellett jelentős részben a színészekre építve. És itt most álljunk meg egy pillanatra.

Mérlegel. Christopher Plummer

Talán inkább utóbb, mint előbb, el fog jönni a pillanat, amikor valaki megírja vagy épp megfilmesíti *A világ összes pénze* (*All the Money in the World*) forgatásának kalandos történetét.

A filmet 2017. december 22-én kellett volna bemutatni. Őszre a reklámkampány már dübörgött, megjelentek az első plakátok, promóképek, rajtuk a kőszívű milliárdost alakító Kevin Spaceyvel. Az 58 esztendő Spaceyt maszk segítségével öregítették az agg Krózus figurájának megfelelő korúra. Október végén azonban egy színész a nyilvánosság elé, hogy Spacey szexuálisan zaklatta őt, amikor még csak 14 éves volt. Az első vádat számtalan másik követte, lavinaszerűen, Spacey pedig válaszul csak félre nyilatkozgatásokra volt képes. Kevin Spacey, a világ egyik

87

legjobb filmszínésze (túlzás nélkül) a legnagyobb szakmai csúcsookról néhány nap alatt zuhant olyan morális mélységekbe, amilyenekre még Hollywoodban is ritkán volt példa. Az *Amerikai Szépség* (*American Beauty*, 1999) Oscar-díjas főszereplője, a *Hetedik* (*Seven*, 1995) hátborzongató névtelen sorozatgyilkosa, a *Közönséges bűnözők* (*The Usual Suspects*, 1995) feledhetetlen imposztora egyik napról a másikra eltűnt a színről. Sikersorozatát, a *Kártyavárat* (*House of Cards*) azonnal leállította a gyártó, ügynöksége útilaput kötött a talpára, és jelenleg is úgy tűnik, Spaceynek örökre annyi.

Ridley Scott nem volt hajlandó megengedni, hogy a káprázatosat bukott aktor az ő filmjét is magával rántsa a süllyesz-

tőbe. December első napjaiban, mindössze néhány héttel a premier előtt Spacey összes jelenetét kivágta a gyakorlatilag kész filmből – nem kevés jelenetről van szó, hiszen az öreg Getty az egyik legfontosabb szereplő –, és mindegyiket újraforgatta Christopher Plummerrel a milliárdos szerepében. A hősies akrobatamutatóványnak köszönhetően a bemutató összesen három napot csúszott, és bár sajnálatos, hogy soha nem fogjuk megtudni, milyen lett volna a Spacey-féle Getty (gyanítom, emlékeze-

Ki segít az unokán?
Charlie Plummer

tes), amiatt egy percig se fájjon a szívünk, hogy helyette az amerikai filmgyártás doyenjének alakításában láthatjuk a könyörtelen vénembert (ő a valaha volt legidősebb Oscar-nyertes – a *Kezdőkért* 82 évesen kapta meg a díjat –, és most *A világ összes pénzével* a legidősebb Oscar-jelölt is). Plummer ugyanis azt a benyomást kelti, mintha eleve rá írták volna a szerepet, már csak azért is, mert korban megfelelt a figurának, így nem kellett a felismerhetetlenségig maszkírozni. Öröm viszont, hogy mégsem veszi át az uralmat a film fölött – meghagyja ezt a valódi főszereplőnek, Michelle Williamsnek, aki megszokott lazaságával, stílusával játssza ezúttal az üllő és kalapács közé szorult anyát, aki egyrészt apósa szívtelensége miatt képtelen a fián segíteni, másrészt a sajtó jóvoltából azt is megtudhatja, hogy valójában az egész az ő hibája. Ez a negyedik Oscar-jelölése.

A film gyenge pontja Mark Wahlberg karaktere, aki az öreg Getty tanácsadójaként mint izmos James Bond vezetgeti a főszereplőnőt az alvilág labirintusaiban, de a történet nélküle is ugyanúgy haladna előre. Hogy miért volt fontos beemelni ezt a szereplőt a történetbe, arra a Williams és közte hébe-hóba halványan fellelhető férfi-női dinamika keresése lehet a válasz, kémia azonban nyomokban sincs köztük, szükség sincs rá.

A két klasszis, a 80 éves Ridley Scott és a forgatáskor 87 éves Christopher Plummer közös erőfeszítéseinek köszönhető, hogy a számtalan nehézségbe ütköző gyártás végül nem fulladt kudarcba, és mindkettejük bravúrja, hogy a végeredmény nemcsak a körülményekhez képest elfogadható, hanem kifejezetten magas színvonalú film lett, amelynek

nyilvánvaló tanulsága az, hogy a világ összes pénze sem írhatja felül a humánus értékeket. Nyilván ezt eddig is tudtuk, ennél mélyebb morált pedig keresve sem találhatunk benne, de nem is ez a cél, sokkal inkább az, hogy egy dramatizálást kiáltó valós történetet szórakoztatóan vigyen vászonra, alkalmat adva néhány nagy színésznek arra, hogy az Oscar-szezon csúcán a legjobbat mutathassa magából.

NAGY ORSOLYA

A világ összes pénze
(All the Money in the World,
USA, 2017.)

Rendezte: Ridley Scott
John Pearson könyve alapján
a forgatókönyvet írta: David
Scarpa

Fényképezte: Dariusz Wolski

Zene: Daniel Pemberton

Szereplők: Michelle Williams,
Christopher Plummer,
Charlie Plummer, Mark
Wahlberg